

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

8. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

23. ÚNORA 2025

Z obsahu:

Duch Svatý a hlásání evangelia

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 4. prosince 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Nejvyšší vzor
Zamyšlení nad
liturgickými texty
7. neděle v mezidobí
(cyklus C)
Bratr Amadeus
- strana 3 -

Svatý Albín
Libor Rösner
- strana 4 -

Naděje ukrytá v umění
Raně křesťanské
umění v Priscilliných
katakombách
- strana 6 -

Chléb svaté Zity (10)
Silvia Koscelanská
- strana 11 -

Úmysly Apoštolátu
modlitby na březen 2025
- strana 13 -

Dobry pastyr, katakomby sv. Priscilly, Rim, druhá polovina 3. století

Chléb svaté Zity (10)

8. KAPITOLA

Past na Zitu

„I tak nevím, na co mi to bude. Ne-provdám se přeci za nějakého sluha, kterému budu obšívat záplaty,“ rozčilovala se Teresita.

Každý den ve škole jí přišel nudný a absolutně zbytečný. Jenže matka přikázala, že jako každé děvče ze vznešené rodiny i ona musí chodit do školy, aby se vzdělala. A tak musí povinně vyšívat, háčkovat, zašívat.

„Ani mě to nebaví. Šaty si neušiji, vždyť máme krejčově! A na zašívání mužova spodního prádla budu mít komornou,“ přidala se Clara.

Seděly spolu s dalšími třemi spolužačkami na lavičce v parku. Domů se jim nechtělo, co by tam dělaly? Jen by se nudily a dívaly se z okna. Raději si každý den po škole zašly do parku a svěřovaly si svá přání. Všechny měly jedno společné – dobře se vdát a víc se o nic nestarat.

Naštěstí se jejich hovory netýkaly jen výhodného sňatku, ale občas si povídaly i o knihách či hudbě. Bylo totiž dobrým zvykem, aby děvčata ovládala hru na harfu nebo loutnu. Avšak žádné téma neprobíraly tak podrobně a s takovým nadšením jako budoucí svatbu. Některé se svěřovaly, který mladý muž se jim dvoří, či naopak, kterému by daly své srdce, ale dotyčný mladík nemá o něj zájem. Tehdy si i poplakaly.

„Všimly jste si, jak si Zita s Francescou padly do oka?“ nadhodila Rosalia, nejstarší ze všech děvčat.

„Jasně, vždyť i slepý by si všiml, jak se na sebe usmívají. Dnes jsem je dokonce viděla jít spolu ze školy,“ odpověděla zlomyslná Clara.

„Víte, o čem si povídaly během přestávky?“ Rosalia se rozhlédla po dívkách, a když viděla jejich zvědavé oči, pokračovala: „O nedělním kázání!“

Všechny jako na povel zakoulely očima a rozesmály se.

„Slyšela jsem od naší služky, že je Zita velmi zbožná. I ráno nejprve běží do kostela, až potom jde do školy,“ říkala Clara. „A po škole také nejprve utíká tam.“

„Taktéž Francesca je stejně zbožná, až je to nezdravé. Když se jí zeptáš na módu, dívá se, jako by nevěděla, o čem je řeč. Zato když se zeptáš, jestli se jí líbila mše, oči se jí hned rozzáří,“ vzala si slovo Jetta. „O čem se mám s takovou pámbíčkářkou bavit?“

„Proto jsem dnes naschvál začala mluvit o Ginovi. Vychloubala jsem se, že byl u nás v neděli na oběd a dal mi najevo, že mu nejsem lhostejná. Ale ona jen cudně sklopila oči, div jimi neumyla podlahu, a zašeptala, že mi to přeje.“ Clara se rozesmála.

„Ta je podle mě úplně mimo,“ konečně se rozhovořila i Elisa. „Když jsem se jí ptala, zda mi může půjčit nějakou knihu, s radostí mi půjčila životopis jakési světice,“ zakroutila očima.

„Je opravdu zvláštní, velmi starosvětsky vychovávaná,“ zapojila se do rozhovoru Angelina, „řekla jsem jí, že jí to dnes sluší, a hned zčervenala jako rajče. Když nadhodím, že pro svůj vznešený stav určitě nemá nouzi o bohaté nápadníky, dív se pro hanbu nepropadne. Anebo když jsem ji před měsícem zvala na tancovačku, tak se vyděsila, jako bych jí lákala na šibenici. A co vím, ani její matka nebyla jiná. Také prý hledala všechno štěstí jen u Boha a v modlitbě. Nechápu, proč se vdávala, mohla přece vstoupit do kláštera.“

„Je to jasné,“ zasmála se Clara, „zbožná matička všechno přenášela na dceru. A o čem se dá mluvit s ubohou služtičkou Zitou, která vymetá častěji podlahu v chrámu než ve via Fontana? Jen o svatosti.“ Otrásla se, jako by vyslovila něco ošklivého.

„Děvčata, něco mě napadlo.“ Rosalia jim naznačila, aby se shlukly kolem ní a něco jim šeptala.

„Anděle Boží, strážce můj, rač vždycky být ochránce můj: mě vždycky veď a napravuj, ke všemu dobrému mě vzbuzuj. Ctnostem svatým mě vyučuj, ať jsem tak živa, jak chce Bůh můj. Tělo, svět, ďábla přemáhám, na tvá vnuknutí pozor dávám. A tak s tebou ve spojení ať vytrvám do skonání, po smrti pak v nebi věčně

chválím Boha ustavičně. Amen.“ Zita šeptala slova modlitby.

První sluneční paprsky nakoukly do její komůrky. Polechtaly ji na nose, pohladily ji tvář, která se během modlitby změnila na tvářičku dítěte. Zita to nemohla vidět, slunce však ano. Proto ji vzápětí celou zalilo paprsky, jako by ji celou objímalo.

Zita se potom ještě pomodlila za zdraví duše i těla pánů domu, dětí, všech služů, ale i spolužaček. Až pak vstala ze země a svlékla vlněnou košili.

Oblečená v prostých šatech vyšla z pokoje a potichu proklouzla do kuchyně. Večer nachystala s Marisou těsto na chléb, ale i když si kuchařka nestěžovala, Zita si všimla, že má bolesti. Až když jí pohrozila, že půjde za paní Fatinelliovou, Marisa se přiznala, že si odřela pravou ruku o zárubeň dveří v kuchyni a bolí ji. Proto vstala dříve než jindy, aby Marisu osvobodila od pečení chleba.

V chladné kuchyni nejdřív zapálila oheň v peci, potom se opásala zástěrou, připravila si sáček s moukou na podsypávání a slaměné košíky na chléb.

Práce jí šla od ruky, pec se rozpálila a zpcená Zita mohla vložit do pece první dva pecny. Předtím, než je tam vložila, udělala na každém křížek. Chléb se pekl jedenkrát týdně. Paní Fatinelliová

nedovolila, aby se z něho vyhodila byt jen kůřečka. Neustále zdůrazňovala, že je to Boží dar, se kterým je třeba nakládat s úctou a vděkem.

Když se pecny pekly, prsty probírala zrníčka růžence a při každém začátku desátku prosila v srdci Pannu o Marisino uzdravení. Upečené pecny ještě horké potřela vodou a přikryla utěrkou.

„Ach, jak to tu krásně voní.“ Marisa vešla dovnitř. „Jak se ti jen odvděčím?“ Provinile se podívala na slaměné košíky s čerstvými chleby.

Zita si hned všimla, že se v noci moc nevyspala. „Vždyť mi to oplácíš každý den teplým jídlem,“ zasmála se Zita a opláchla si ruce. Vždyť škola volá!

Marisa osaměla v kuchyni. Zita má opravdu vděčné srdce, pomyslela si. Ještě nikdo jí nepoděkoval za to, že se točí kolem měděných hrnců nad horkou pecí. Dokonce i paní Fatinelliová je na taková slova chvály dost skoupá.

Zita kráčela ulicemi Luccy a přemýšlela nad kuchařkou. Zapomněla jsem se jí zeptat, zda jí ještě ruka bolí. Ale asi ano. Nevypadala, že by si během noci moc

odpočinula. Došla ke kostelu a opřela se do těžké brány.

V tichém svatostánku se přežehnala svčenu vodou a potom v boční lodi kostela, na svém oblíbeném místě poklekla.

Dobrý Bože, děkuji ti, že se o mě tak staráš. Kdybys mě nepřivedl do domů mých pánů, kdoví, ke komu bych se dostala do služby. Paní Bianca je starostlivá, nikdo v domě nehladoví a pan Guglielmo nám vyplácí mzdu vždy včas. Děkuji ti za mé dobré pány, neboť se starají nejen o naše těla, ale i duši. Včera mi paní Bianca půjčila knihu o svatě Cecilii. Je krásná. Určitě se o ni zmíním Francesce. Také za ni ti děkuji. Ačkoli je vznešená slečna, ke mně je milá a nedává mi najevo svůj původ. Stále říká, že všichni jsme děti Boží. Nyní mě omluv, musím jít do školy. Sklonila hlavu a přežehnala se.

Vyklouzla z kostela, a když si všimla, že se ke škole blíží ostatní spolužačky, zrychlila.

„Děvčata, dnes byste měla víc pracovat rukama,“ vítala je paní Modesta s narázkou na jejich klevetění. „Každá máte

co dělat, dejte si na práci záležet, aby ji zákazníci nevrátili bez placení,“ kárala je.

V místnosti zašumělo. Každá se cítila trochu uraženě, vždyť dělají, co můžou. Paní Modesta si jejich naříkání nevšímala, ke každé přišla, zkontrolovala stav práce, poradila, případně přikázala opravit. Třída se ponořila do ticha, slyšet bylo akorát paličky, kterými Rosalia dělala krajku.

Zita vyšívala ubrus. Objednala si jej manželka lékárníka. Bílou látku bylo třeba vyšít stříbrnou nití. Paní lékárníková si rovněž nadiktovala vzor. Ve středu má být mísa s hrozny a dokola rozmístěné kuličky hroznů. Když tento úkol paní Modesta přidělila Zitě, každé z děvčat si oddechlo. Vyšívání ubrusu pro věčně nespokojenou paní lékárníkovou byl nejhorší trest, jaký by mohly dostat.

Zita se však zaradovala. Posadila se na dřevěnou trojnožku a s láskou navlékala stříbrnou nit, aby mohla ubrus vyšít. Práce ji pohltila. Věřila, že hotový ubrus bude moct odevzdat paní Modestě, která za každou práci inkasovala dohodnutou cenu, už zítra. Jiný příjem na živobytí, kromě školného, které jí platí rodiče děvčat, nemá.

Paní Modesta je stále krásná žena. Trochu pošetilá a dost velká koketa. Rodiče ji jako velmi mladou donutili do výhodného sňatku s bezdětným vdovcem Giacomem. I když se k němu moc neměla, jeho peníze užívala ráda. O třicet roků starší Giacomo se po osmi letech manželství odebral na onen svět a Modesta až tehdy zjistila, že nezemřel na starobu, ale kvůli strachu z hrozících dluhů. Investoval do nákupu obilí, ale velká sucha, která přetrvávala po tři roky, mu vzala nejen peníze, ale i možný zisk. Takovou tíhu jeho srdce neuneslo.

Modesta byla sice mladá, ale také oplývala podnikavým duchem. Ačkoli nebyla v ručních pracích zručná, odvážně se rozhodla založit školu pro děvčata, aby se před sňatkem naučila domácím pracím. Zaměstnala dvě staré učitelky, a když od nich odpozorovala postupy všech ručních prací, propustila je, aby se už nemusela dělit o zisk. Byla lakomá, ale zároveň si ráda dopřávala jen to nejlepší.

Když založila školu, první dny věnovala návštěvám zámožných rodin, aby domácí paní přesvědčila, že ruce mají na to, aby si doma šily, vyšívaly, předly,

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

napřed to, co je zduchovnělé, nýbrž to, co je živočišné, a potom teprve přijde to, co je zduchovnělé. První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti. My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země, stejně tak ponese me i podobnost s tím, který je z nebe.

Evangelium Lk 6,27-38

Ježíš řekl svým učedníkům: „Vám, kteří posloucháte, říkám: Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují. Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou; kdo ti bere plášť, tomu neodpírej ani šaty. Každému, kdo tě prosí, dávej, a kdo ti bere, co je tvoje, od toho nežádej nic nazpátek. Jak chcete, aby lidé dělali vám, tak i vy dělejte jim. Jestliže milujete ty, kdo milují vás, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. Prokazujete-li dobrodiní těm, kdo je prokazují vám, co za to můžete od Boha čekat? To přece dělají i hříšníci. Půjčujete-li těm, od kterých doufáte, že vám to vrátí, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby dostali stejně tolik nazpátek. Ale milujte své nepřátele, prokazujte dobrodiní a půjčujte, a nic nečekejte zpět. Vaše odměna bude hojná a budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevděčným i zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec! Nesuďte, a nebudete souzeni; nezavrhuje, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a dostanete: míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou vám dají do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou se naměří zase vám.“

ale aby je použily na vznešenější účely. A potom, když se děvčata naučila vyrábět krajky, chodily za ní ony a objednávkou se jen hrnuly. Kromě ručních prací se ve škole vyučovala i etiketa, povinnosti komorných, malé počty a hodina týdně byla vyhrazená i čtení.

Vyučování se blížilo ke konci. Slunce se lenivě stahovalo za kopec, aby přenechalo oblohu vycházejícím mrakům.

Rosalie přišla k Zitě. „Zito, mám ještě nějakou drobnou práci. Nemohla bys místo mě odnést tento vyšitý kapesník? Měla jsem ho přinést už před hodinou. Spěchá to.“

„Jistě, ráda,“ odpověděla Zita.

„Děkuji, je to třetí dům v uličce nalevo od parku. Ale spěchej. Je to opravdu velmi naléhavé,“ položila kapesník na stolek a vytratila se za ostatními děvčaty.

„Je to zařízeno,“ významně mrkla a posadila se mezi Claru a Elisou.

Zita udělala na nitce zespodu očko, ubrus pečlivě složila, jemně uchopila kapesník, jako by držela v ruce vzácnost, a vyšla ze třídy ven.

Nadšená, že může pro Rosalii něco udělat, rychle vyšla do uličky vlevo od parku, přesně jak jí přikázala.

Francesca si všimla, že Zita odchází. Così ji nutilo podívat se na Rosalii, a když viděla, že se spolu s Clarou a Elisou potutelně usmívají, srdce jí sevřela zlá předtucha. Rychle vyběhla ven z učebny. Bylo jí jasné, že na Zitu nastražily past.

Na ulici se potulovali ti, co neměli co dělat, ale také spokojení trhovci, kteří vše prodali, a dovádějící děti. Francesca se zastavila před parkem a rozhlédla se na všechny strany, ale Zitu nikde neviděla.

„Neviděl jsi Zitu?“ zeptala se Maxima, když ho zahlédla mezi dětmi.

„Ne,“ zakroutil hlavou.

„Já jsem ji viděla, šla tam,“ ukazovalo děvčátko rukou do uličky.

Když Francesca uviděla směr, kam se Zita vydala, srdce se jí ještě víc rozbušilo. Rozběhla se, aby kamarádku doběhla dřív, než se stane neštěstí.

Zita došla před dům, který jí popsala Rosalia. Ulice, kde se nacházel, byla ponurá a vůbec celá zvláštní. Připomínala jí uličku v rodné vesnici, kde bydleli ti nejchudší, ke kterým každý večer chodila její drahá maminka. Ach, jak dlouho jsem ji už neviděla. Srdce se jí stáhlo

Celosvětová síť modlitby s papežem ČESKÁ REPUBLIKA

Apoštolát modlitby tvoří celosvětovou síť modliteb, která spojuje všechny křesťany s papežem Františkem a jeho záměry. Připojte se k rodině služebníků v Apoštolátu modlitby, kteří velkodušně nabídnou svůj život, práce a modlitby Kristu Veleknězi. Každý měsíc je za vás sloužena mše svatá.

DENNÍ MODLITBA APOŠTOLÁTU

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svatý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů:

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA BŘEZEN 2025

Úmysl papeže: Za rodiny v krizi

Modleme se, aby zlomené rodiny našly uzdravení svých ran v odpuštění a vzájemném znovunalezení svých darů, i v jejich odlišnostech.

Národní úmysl: Za účastníky národní pouti

Modleme se, aby se poutníci do Říma vrátili do svých domovů s pokojnou nadějí, radostnou vírou a novou odvahou svědčit o Kristu.

Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!

Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!

smutkem. Mezitím přišla k dřevěné bráně a železným klepadlem ve tvaru lví hlavy zaklepal.

Těžké dveře se pootevřely a vykoukla z nich střapatá hlava neoholeného muže. Naznačil jí, aby vešla dovnitř. Ale vtom ji Francesca popadla za ruku a vyšklubla jí kapesník zabalený v hedvábném papíru.

„Přinesly jsme zakázku,“ řekla rychle, ale mile a odevzdala muži balíček. Ještě silněji stiskla Zitinu dlaň a táhla ji pryč od domu.

Zita ničemu nerozuměla, ale nechala se poslušně vést. Francesca celou cestu mlčela, až došly ke kostelu. Když vešly dovnitř, přezehnala se svěcenou vodou a padla na kolena. Chvilí počkala, až se jí uklidní rozbušené srdce, a potom děkovala Bohu za záchranu Zity.

Vylekaná Zita se také oddala modlitbě, i když nechápala, co se stalo, proč ji Francesca tak rychle tahala pryč od toho domu.

Až potom, co vyšly z kostela, jí Francesca prozradila, že ji Rosalia poslala do vykřičeného domu. Kdyby vešla dovnitř, neodešla by z něj jako počestná žena.

„Je to nevěstinec. Dům, kde se páchají ty nejohavnější neřesti, městský dům bahna. Každé děvče, které překročilo jeho práh, ztratilo nevinnost,“ Francesce se třásl hlas pomyšlením, že by tak smutně mohla dopadnout její přítelkyně.

Zitě vstoupily do očí slzy. Takovou ďábelskou past na ni Rosalia nastražila? Kde se v ní vzalo takové zlo?

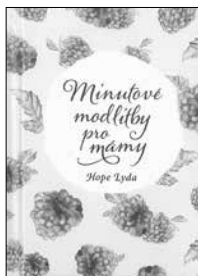
„Děkuji ti, Francesco, zachránila jsi mě,“ padla Zita k jejím nohám a políbila ji obě ruce. „Jsi skutečná přítelkyně,“ zavzlykala, protože až nyní jí došlo, co se všechno mohlo stát.

„Vstaň, nejsem hodna, abys přede mnou klečela.“ Francesca ji zvedla a Zita se jí vrhla okolo krku a pevně ji objímala.

(Pokračování)

Přeložila -mv- (Redakčně upraveno)

MODLITBY

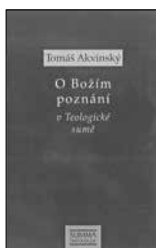

MINUTOVÉ MODLITBY PRO MÁMY
Hope Lyda • Překlad Miroslava Čejková

Mámo, pojď si na chvíli odpočinout. Vejdí do Boží přítomnosti s modlitbami za ochranu, správný směr, klid, radost a za mnohé jiné věci. Každá strana osvěží tvou mysl Božím slovem, naplní tvou vystresovanou duši moudrostí, zahřeje tvé vyčerpané srdce útechou. Záleží na každé minutě. Odevzdej Bohu své obavy a naději. Odevzdej mu sebe i své děti. Najdi útočiště v jeho přívětivém náručí. Hope Lyda velmi touží po tom, aby lidé ve svém životě zaslechli a zakusili tichý a klidný hlas Boha...

Christian Project Support • Váz., 110x153 mm, 174 stran, 270 Kč

TEOLOGIE

O BOŽÍM POZNÁNÍ V TEOLOGICKÉ SUMĚ

Tomáš Akvinský • Překlad Karel Šprunk
Úvodní studie, poznámky a revize překladu Petr Dvorský • Odpovědná redaktorka Dagmar Kopecká • Odborná recenze prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D., a prof. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.

Tento svazek obsahuje překlad třetí části pojednání o jediném Bohu (STh I, q. 14–18). Tomáš se v něm zaměřuje především na charakteristiku a obsah Božího poznání, včetně několika tradičních problémů, jež s tímto tématem souvisejí. Zabývá se také pojmy pravdy, nepravdy a života – pokud jde o ně samotné, tak i v jejich vztahu k Bohu a jeho poznání. Úvodní studie si klade za cíl poskytnout čtenáři koncepční nástroje usnadňující

porozumění přeloženému textu. Vysvětluje význam základních pojmů, které Tomáš v diskusi o poznání používá, a pokračuje komentářem jednotlivých částí traktátu. Podrobněji rozebírá ty aspekty Tomášova myšlení, které jsou náchylné k nesprávné interpretaci. Zvláštní kapitola je věnována úvodu do tradičních sporů o vztahu mezi Božím poznáním a jeho kontingentními a proměnlivými objekty.

KRYSTAL OP, s.r.o. • Brož., 130x205 mm, 216 stran, 270 Kč

ZE ŽIVOTA BLAHO SLAVENÉHO

JÁCHYMOVŠTÍ ANDEĚLÉ

Jozef Tomášik • Překlad Marie Fabiánová • Ilustrace Matuš Mitas • Úvod Augustín Slaninka, CM

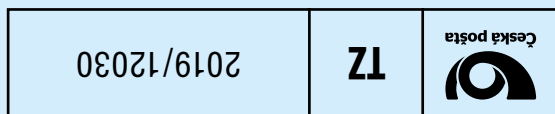
Vyšlo s církevním schválením. Kniha přibližuje život a utrpení bl. Jána Havlíka. Jeho život, jeho víra, jeho srdce byly čisté. A takové jsou i básně Jozefa Tomášika, který debutoval roku 2014 básnickou sbírkou *Anjel v cele*, věnovanou památce mučedníka Janka Havlíka. Básně z této sbírky nacházíme v českém překladu v knize *Jáchymovští andělé*. Jsou zde doplněny o autorovu další tvorbu (a o básně V. Ftorkové a M. Fabiánové). Celá kniha je protkána zachovanými zápisky Janka Havlíka, nyní blahoslaveného, řeholníka Misijní společnosti sv. Vincence de Paul. V knize často vystupují vězni komunistického režimu jako andělé. Ve sbírce se konkrétní slovenská krajina nebo prostředí českých věznic či uranových dolů proměňují na posvátná místa. Konkrétní svět se zde protíná se světem transcendentním.

Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul v nakladateľstvi VINCENTÍN
Brož., 140x225 mm, 98 stran, 190 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matrice cyrilometodějská s. r. o.